ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Χ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'.-ΕΤΟΣ ΙΖ'.-ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ. 7209
ΤΡΑΦΕΙΑ & ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: 'Οδὸς Κορίνθου ἀριθ. 210 'Αριθμ. Τηλεφώνου 4—94
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: 'Οδὸς Μαιάνδρου ἀρ. 37

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΤΡΙΤΗ
29
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1935

Σελήνη 2 'Ανατολὴ ἡλίου 6,20 Δύσις 6.11'
Τερεντίου μάρτυρος

ΠΩΣ ΚΡΙΝΕΙ Ο ΓΑΛΛΙΚΟΣ ΤΥΠΟΣ ΤΗΝ ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΚΗΡΥΞΙΝ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ

Ἡ Παρισινὴ «Ἠλουστρέ», ἀσχολουμένη μὲ τὴν ἐν Ἑλλάδι κατάστασιν γράφει τὰ ἀκόλουθα:

«Καὶτοι τὸ διάταγμα τῆς ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, σχετικὸν μὲ τὴν κατάργησιν τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς συνταγματικῆς Μοναρχίας, ὁμιλεῖ περὶ τοῦ δημοψηφίσματος τῆς 3ης Νοεμβρίου, ἐν τούτοις ἡ Βασιλεία εἶναι ἤδη γεγονὸς τετελεσμένον. Ἤδη ἡ «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως» δημοσιεύεται μὲ τὸν τίτλον «Ἐφημερὶς τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος», ἀξιωματικοὶ καὶ στρατιῶται ἀντικατέστησαν τὸ δημοκρατικὸν σύμβολον διὰ τοῦ σταέματος, τὰ δημόσια καταστήματα εἶναι ἐστολισμένα μὲ τὴν φωτογραφίαν τοῦ βασιλέως Γεωργίου.

Πρὸ δέκα ὀκτὼ ἤδη ἐτῶν, ἡ Εὐρώπη δὲν ὁπολογίζει τὰς παραιτήσεις τῶν δημοκρατικῶν κυβερνήσεων καὶ τὰς ἀποπειρᾶς ἐγκαθιδρύσεως τῶν μοναρχῶν τῆς. Ἡ ἐπιτυχία ὅμως τῆς ἑλληνικῆς μοναρχικῆς ἐγκαθιδρύσεως θὰ εἶναι ἡ πρώτη πραγματικὴ τοιαύτη.

Ἡ ἱστορία τῆς οἰκογενείας τῶν Γλυξβούργων εἶναι πλουσία εἰς δραματικὰς περιπετείας. Οἱ ἱδρυτὴς τῆς ἑλληνικῆς δυναστείας, ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ἐδολοφονήθη. Ὁ υἱός του καὶ διάδοχος, Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, ὑπεχρεώθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ καταφύγῃ εἰς τὴν Ἐλβετίαν, τὸν Ἰούνιον τοῦ 1917. Ὁ ἐγγωνὸς του Ἀλέξανδρος, ὁ ὁποῖος ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1920, ἀπέθανεν ἀπὸ δῆγμα ἑνὸς πιθήκου καὶ τὸν Δεκέμβριον τοῦ ἰδίου ἔτους ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος, κληθεὶς διὰ δημοψηφίσματος, ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ θρόνου.

Ἐν τῷ μεταξὺ, ἡ Ἑλλὰς, ἡ ὁποία προσεπάθει νὰ καταλάβῃ νέα ἐδάφη εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν ὑπέστη τρομερὰν ἥττα. Ἡ καταστροφὴ ὁπέθαλψε νέον ἐπαναστατικὸν κῦμα καὶ ὁ Βασιλεὺς Κωνσταντῖνος ὑπεχρεώθη διὰ δευτέραν φορὰν νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν χώραν μεταβιβάζων τὸν Θρόνον εἰς τὸν υἱόν του Γεώργιον Β'.

Ὁ τελευταῖος ἐκράτησε τὸν θρόνον μόνον ἐπὶ δέκα πέντε ἔτη. Εἰς μίαν συνέντευξίν του εἶπε μελαγχολικῶς τὰ ἑξῆς:

—«Ἐξωτερικῶς φαίνεται ὅτι εἶναι εὐχάριστον τὸ νὰ εἶναι κανεὶς Βασιλεύς. Ἐγὼ ὅμως θὰ ἐπρετίμων τὴν τύχην τοῦ ἀπλουστέρου πολίτου τῶν Ἀθηνῶν ἀπὸ τὴν βαρεῖαν εὐθύνην καὶ τὰς ταπεινώσεις τοῦ Θρόνου. Πράττω ὅμως τὸ καθῆκον μου καὶ ἐπωμίζομαι τὰς δοκιμασίας ποὺ μοῦ ἐτοιμάζε τὸ μέλλον».

Ὁ ἰδεάδης αὐτὸς πατριωτισμὸς παρουσίασε τὴν διαγωγὴν τοῦ Βασιλέως Γεωργίου Β', ὅτε ὁ Σύνδεσμος τῶν δημοκρατικῶν ἀξιωματικῶν, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν στρατηγὸν Πλαστήραν, ἀπήτησε τὴν ἀποχώρησιν του ἐκ τῆς χώρας, ἵνα μὴ ἡ παρουσία του ἐπηρεάσῃ τὸ δημοψήφισμα, τὸ ὁποῖον θὰ καθέρου τὸ νέον συνταγματικὸν πολίτευμα. Δὲν ἐζήτησε ἐπίσημος παραίτησις καὶ ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος, ἀναχωρῶν τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1923, δὲν ἔπαυσε νὰ εἶναι Βασιλεύς.

Ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος Β', ἡλικίας ὁμηρον 45 ἐτῶν, νυμφευθεὶς τὴν ἀδελφὴν τοῦ Βασιλέως τῆς Ρουμανίας Ἐλισσάβετ, ἔμεινε πολλὰ ἔτη εἰς τὴν Ρουμανίαν. Εἰς τὸ Λονδῖνον μετέβαινε πολὺ συχνὰ ὅπου καὶ βιβλιθε τὰ τρία τελευταῖα ἔτη. Διαζευχθεὶς τὴν σύζυγόν του καὶ μὴ ἔχων ἀμέσους ἀπογόνους, ἐγένετο ὁ ἀδελφὸς του πρίγκηψ Παῦλος διάδοχος τοῦ Θρόνου.

Ὁ βασιλεὺς Γεώργιος εἶναι πολὺ συνδεδεμένος μὲ τὴν βασιλικὴν οἰκογένειαν τῆς Ἀγγλίας καὶ ἀπολαύει τῆς συμπαθείας τοῦ βασιλέως Γεωργίου Ε', καὶ τῆς βασιλίσσης Μαρίας. Συνήθως διαμένει εἰς τὰ ἀνάκτορα. Θαυμαστὴς τῆς Μεγάλης Βρετανίας, ὄχι μόνον χαρίζεται ἀπταίστως τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἀλλὰ καὶ ἀφομοιοῦται πλήρως πρὸς τὰς Ἀγγλικὰς συνηθείας. Εἶνε δεινὸς σπορτσμὲν, παίζει ἄριστα τένις καὶ κυνηγᾷ μὲ μεγάλην ἐπιτυχίαν.

Ὁ εἰδικὸς διὰ τοὺς ἐπισήμους ἐπισκέπτας "Ἀγγλος ντέτεκτιβ Ε. Γοὺντγουωλ διηγεῖται ὅτι ὁ Γεώργιος Β.' ἐπισκεφθεὶς τὸ Λονδῖνον, ὅτε εὑρίσκετο ἐπὶ τοῦ θρόνου, ἐπέμενε νὰ τηρῆσῃ πλῆρες ἰνκόγνιτο καὶ ἠρνεῖτο ἐπιμόνως πᾶσαν ἀκολουθίαν.

— 'Ἐπιθυμῶ ν' ἀναπνεύσω τὸν ἀέρα τῶν ἁπλῶν θνητῶν, εἶπε χαμογελῶν εἰς τὸν Γούντγουωλ.

Μίαν ἡμέραν ὁ βασιλεὺς ἐξῆλθε μόνος του διὰ νὰ ἀγοράσῃ μερικὰ ἀντικείμενα.

Ὁ Γούντγουωλ ὁ ὁποῖος δὲν τὸν εἶχεν ἀντιληφθῆ ἔσπευσε πρὸς συνάντησίν του. Εἰς τὴν εἴσοδον ἑνὸς καταστήματος τῆς ὁδοῦ 'Οξφόρδης ὁ Γούντγουωλ παρετήρησε ὅμιλον περιέργων, οἵτινες εἶχον περικυκλώσει ἕνα τζέντλεμαν ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ συνωμίλουν μὲ ζωηρότητα. Ὁ φόλαξ ἀστυνομικὸς ἀναγνωρίσας τὸν βασιλέα, ἠρώτησε τὸν σωφφὲρ τοῦ αὐτοκινήτου τοῦ βασιλέως.

—Τί συμβαίνει; Τί συζητεῖτε μὲ αὐτὸν τὸν κύριον;

—Τὸν γνωρίζετε;

—Ὁλοὶ καλά.

—Εἶνσι ἔνας ξένος. Μὲ ἀγκαζάρισε νὰ τὸν φέρω ἔως ἐδῶ καὶ μὲ δίεταξε ν' ἀναμείνω διὰ νὰ τὸν μεταφέρω εἰς Σέλφριτζ. Μήτως μοῦ παίζει καμμιὰ γκάφα ;

Βεβαίως τὰ πράγματα ἐτακτοποιήθησαν. Ὁ Βασιλεὺς εἶχε κάμει τὸ ὀλίγον τὸ χιοῦμορ του.

Ὁ Ἀμερικανὸς πρεσβευτὴς Μορτζεντάου, εἰς ἀκρόασιν παρὰ τῷ βασιλεῖ Γεωργίῳ κατὰ τὸ 1923 ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν Ἀθηνῶν, ἐσημείωσε κατόπιν εἰς τὰ ἀπομνημονεύματά του τὰ ἑξῆς:

«Ὁ βασιλεὺς φαίνεται ὅτι ἐννοεῖ τὸν ἐαυ ὸν του ὡς ἐκλεκτὸν νοῦ Θεοῦ, ἀπεσταλμένον εἰς τὸν λαόν του ἐξ οὐρανοῦ! 'Οποία κακὴ ἐπινόησις διὰ τὴν ἐποχὴν μας! »

'Ἀλλ' εἰς πρόσφατον συνέντευξιν μὲ Γάλλον δημοσιογράφον, εἰς Λονδῖνον, ὁ αὐτὸς «ἐκλεκτὸς τοῦ Θεοῦ» τὸ ἐδήλωσα : «Μία ἀληθὴς παλινόρθωσις, ὡς τὴν φαντάζομαι, δὲν πρέπει νὰ προκαλέσῃ τὸν θρίαμβον μιᾶς ἰδέας ἢ ἑνὸς θεσμοῦ, καὶ ἐλάχιστον δὲ λόγον ἑνὸς κόμματος, ἀλλὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς αἰθρίου ἀναπνοῆς ὁλοκλήρου ἑνὸς λαοῦ. Πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ ὡς ἀνάγκη, ὡς τὸ μόνον μέσον ἐξασφαλίσεως σταθερότητος, ἀλληλουχίας καὶ ἰσότητος καὶ πρέπει νὰ καταστῇ ἡ φυσικὴ συνέπεια τῶν χρόνων δοκιμασίας, προκληθείσης ἐκ τῶν ἀκάρπων ἀγώνων τῆς πολιτικῆς».

'Ἀφοῦ διέκοψεν ἐπ' ὀλίγον ἐσυνέχισεν : «"Οχι ὀπισθοβημικότητα ! "Ενας μονάρχης, ἐπανακτᾶ τὸν θρόνον τόν ὁποῖον πρὸ ὀλίγου ἐγκατέλειψε, διὰ ν' ὀδηγήσῃ πρὸς τὰ πρόσω, διὰ νὰ προοδεύσῃ τὸν λαόν του. Ὁ βασιλεὺς ὀφείλει νὰ φέρῃ εἰς τὸν λαόν του τὴν ἤρεμον, δηλαδὴ τὴν ἐσωτερικὴν εἰρήνην. Δὲν θέλω οὔτε νικητὰς, οὔτε ἡττημένους, οὔτε θύματα, θέλω νὰ εἶμαι ὁ ἀμερόληπτος διαιτητὴς ὁ ὁποῖος φέρει εἰς τὴν χώραν του τὴν σταθερότητα, ὡς καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν μεγάλων φίλων Δυνάμεων...».

Δυνάμεθα ἀπὸ τοῦδε νὰ πιστεύωμεν, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ πολιτνόθεωσις ἀποδίδει τὸν θρόνον, εἰς ἕνα ἄνθρωπον τοῦ ὁποίου τὸ αἴσθημα τοῦ καθήκοντος, ἐνεδυνάμωθη πολλάκις ἐκ τῶν δοκιμασιῶν, τὰς ὁποίας ὑπέστη.

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ

Σήμερον καὶ ὥραν 7ην μ. μ. συνέρχεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ἄνω Ἐπιμελητηρίου πρὸς σύσκεψιν καὶ λῆψιν ἀποφάσεων ἐπὶ τῶν κατωτέρω σπουδαιοτάτων διὰ τὸν λιμένα καὶ τὴν πόλιν ζητημάτων:

1ον[ ] Ἐνδιαφέρουσαι ἀνακοινώσεις.

2ον) Περὶ ἱδρύσεως Γενικῆς Διοικήσεως μὲ ἕδραν τὰς Πάτρας.

3ον) Περὶ τῶν Λιμενικῶν ἔργων Πατρῶν.

4ον) Περὶ τῆς γραμμῆς Πειραιῶς—Νέας Ὑόρκης.

5ον) Περὶ ἱδρύσεως Ὑποκαταστήματος τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης ἐν Πάτραις.

Κατὰ τὴν ἄνω συνεδρίασιν θὰ παραστῶσι κληθέντα καὶ τὰ πρόεδρεῖα τῶν ἐνταῦθα ἐμπορικῶν ὀργανώσεων.

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ κ. ΜΕΤΑΞΑ
Η ΓΕΝΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΑΥΤΟΝ ΘΕΡΜΗ ΥΠΟΔΟΧΗ
Ο ΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΚΑΙ ΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΛΑΟΥ
"Η ΝΙΚΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΣ ΘΑ ΕΙΝΕ ΚΑΤΑΠΛΗΚΤΙΚΗ,,

Χθὲς τὴν 6.30' ἀπογευματινὴν ἀφίκετο σιδηροδρομικὸς προερχόμενος ἐκ Καλαμῶν ὁ ἀρχηνὸς τῶν 'Ελευθεροφρόνων κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς. Τοῦτον συνόδευαν οἱ πολιτευταὶ τῆς 'Ενώσεως Βασιλοφρόνων 'Ηλείας κ. Πολυζογόπουλος κλπ.

Κι.θ' ὅλην τὴν διαδρομὴν ἀπὸ Καλαμῶν καὶ Ἰβίας ἀπὸ Πύργου μέχρι Πατρῶν, εἰς ὅλους τοὺς σταθμοὺς ὁ κ. Μεταξᾶς ἔτυχεν θερμῆς ὑποδοχῆς καὶ ἐγένετο ἀνικείμενον τῶν ζωηροτάτων ἐκδηλώσεων τοῦ πλήθους.

Εἰς τὸν σταθμὸν τῆς Ἀχαΐας προϋπάντησαν τὸν κ. Μεταξᾶν πολλοὶ τῶν ἐνταῦθα φίλων του.

'Ενταῦθα, παρὰ τὸ ἐργάσιμον τῆς ὥρας, εἰς τὸν κ. Μεταξᾶν ἐπεφυλάσσετο θερμὴ ὑποδοχή.

Κατὰ τὴν ἄφιξιν τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἅπαντα τὰ εἰς τὸν σταθμὸν αὐτοκίνητα ἤρχισαν νὰ κορνάρουν συνεχῶς, ἐνῶ τὸ πλῆθος τοῦ κόσμου ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τοῦ κ. Μεταξᾶ ἐξέσπασεν εἰς ἐνθουσιώδεις ζητωκραυγὰς καὶ χειροκροτήματα ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου.

"Αμα τῇ σταθμεύσει τῆς ἀμαξοστοιχίας, ἀνῆλθον καὶ ὁ πεδέχθησαν ἐπ' αὐτῆς τὸν ἀρχηγὸν τῶν 'Ελευθεροφρόνων, ὁ τέως ὑπουργὸς τῆς Προνοίας κ. Βασίλειος Σαγιᾶς, μετὰ τοῦ πληρεξουσίου κ. Ἀθαν. Ἀντωνοπούλου, τοῦ πολιτευτοῦ Αἰγιαλείας κ. Ἀ. Πολυχρονιάδη ὡς καὶ αἱ ἀρχαὶ τῆς πόλεως.

'Ἀποβιβασθεὶς τοῦ βαγονίου τοῦ ὁ κ. Μεταξᾶς, ὑπὸ τὰς ἐπευφημίας τοῦ πλήθους, κατηυθύνθη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Σπλέντιτ» ἀπὸ τὸν ἐξώστην τοῦ ὁποίου, πρὸ τῆς προβλῆθείσης ἐπιμόνου ἀξιώσεως, εἶπεν τὰ ἑξῆς, συνεχῶς διακοπτόμενος ἀπὸ ζητωκραυγὰς καὶ χειροκροτήματα ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως.

«'Αγαπητοὶ φίλοι βασιλόφρονες τῶν Πατρῶν,

Εὐρίσκομαι πρὸ εὐχαρέστου ἐκπλήξεως διότι ἐνῶ ἐπρόκειτο νὰ διαβῶ ἁπλῶς ἐπιτεῦθεν μεταβαίνων εἰς Κεφαλληνίαν, εὑρίσκομαι πρὸ μιᾶς, ἐνθουσιώδους συγκεντρώσεως, ἥτις μοῦ περιποιεῖ μεγάλην τιμὴν καὶ εὐχαριστησιν.

Δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσω εἰς τὰς Πάτρας διότι ἀφ' ἑνὸς πρὸ ἡμοῦ ὡμίλησαν ἄλλοι πολιτικοὶ ἄνδρες, χθὲς δὲ ἀκόμη ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Λαϊκοῦ κόμματος κ. Τσαλδάρης ἀνέπτυξε τὴν ἀνάγκην τῆς ἐπαναφορᾶς τοῦ Βασιλέως. 'Αφ' ἑτέρου ὡμίλησα προεκλογικῶς πρὸς ὑμᾶς καὶ γνωρίζετε τὸ πρόγραμμα καὶ τὰς ἀπόψεις μου, ὥστε καθίστατο περιττὴ ἡ ἰδικά μου φωνὴ σήμερον.

'Εκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ σᾶς συστήσω εἶναι ὅτι μετὰ τὸ δημοψήφισμα καὶ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βασιλέως, δὲν πρέπει νὰ ἐπαναπαυθῆτε.

Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βασιλέως, τότε πρέπει νὰ εἶσθε σύσσωμοι παρὰ τὸ πλευρόν του διὰ νὰ τὸν καταστήσητε ἰσχυρόν, ἀνεξάρτητον καὶ ἀδέσμευτον διὰ νὰ δυνηθῇ ἀπὸ τῆς ὑψηλῆς αὐτοῦ θέσεως χωρὶς ἐκβιασμοὺς καὶ πιέσεις νὰ ἐπιτελέσῃ τὸ ἔργον Του.

Μὲ τὴν παποίθησιν λοιπὸν ὅτι τόσον σεῖς ὅσον καὶ ὁλόκληρος ὁ λαὸς εἰς τὸ μέλλον θὰ φανῆτε ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ὑποστηρικτὰ τοῦ θρόνου, ἀς ἀναφωνήσωμεν:

Ζήτω ὁ Βασιλεύς.

Ζήτω ὁ λαὸς τῶν Πατρῶν.

Τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις τοῦ κ. Μεταξᾶ ἐκάλυψαν οὐρανομήκεις ζητωκραυγαὶ καὶ χειροκροτήματα τοῦ πλήθους. Ἐπὶ ὅραν ἡ ἀτμόσφαιρα ἐβοντεῖτο ἀπὸ τὰς ἰαχὰς «Ζήτω ὁ Βασιλεύς» «Ζήτω ὁ Μεταξᾶς».

'Ακολούθως ὁ ἀρχηγὸς τῶν 'Ελευθεροφρόνων ἀπεσύρθη εἰς τὸ σαλόνι τοῦ ξενοδοχείου ὁπου τὸν ἐπεσκέφθησαν καὶ τὸν ἐχαιρετισαν ὁ Νομάρχης κ. Ἀλεξάκης, ὁ ἀστυνομικὸς διευθυντὴς, οἱ φίλοι του καὶ ἄλλοι Βασιλόφρονες. Τὴν 9 καὶ 30' νυκτερινὴν ὁ κ. Μεταξᾶς παρεκάθησεν εἰς γεῦμα δοθὲν πρὸς τιμήν του ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα φίλων του εἰς τὸ «Μαρωδὸ». Εἰς τὸ γεῦμα μετέχουν καὶ περὶ τὰ 20 περίπου πολιτευταὶ Μεσσηνίας, Ἠλείας κλπ.

Ὁ κ. Μεταξᾶς ἀναχωρεῖ σήμερον τὴν πρωΐαν διὰ Κεφαλληνίαν ὅπου θὰ ὁμιλήσῃ τὴν ἑσπέραν πρὸς τοὺς συμπολίτας του.

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΤΟΥ κ. ΜΕΤΑΞΑ

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν 'Ελευθεροφρόνων, ὁμιλῶν τὴν νύκτα πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ τύπου, εἶπεν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος θὰ φέρῃ καταπληκτικὴν πλειοψηφίαν, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ Δημοκρατικοὶ πολῖται, εἰ μὴ παρασυρόμενοι ἀπὸ τοὺς λεγομένους ἀρχηγούς, θέλουν νὰ δώσουν ἕνα τέλος εἰς τὴν ἱστορίαν αὐτὴν τοῦπολιτεύματος

'Ερωτώμενος ἐπὶ τῆς πιθανότητος τῆς συνεργασίας του μετὰ τῶν λαϊκῶν, εἶπεν ὅτι τίποτε τὸ ὁριστικὸν ἐπ' αὐτοῦ ἔχει νὰ ἀνακοινώσῃ.

Διὰ τὰ λεγόμενα καὶ γραφόμενα περὶ κοινεβουλευτικῆς πλειοψηφίας εἶπεν ὅτι δὲν γνωρίζει τὶ συγκεκριμένον, διότι εἰς τὴν 'Εθνοσυνέλευσιν δὲν ἐγένετο ὀνομαστικὴ ψηφοφορία. Συνεπῶς δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ἂν ἔχῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν πλειοψηφίαν ἢ ὄχι.

Περαιτέρω ὁ ἀρχηγὸς τῶν 'Ελευθεροφρόνων ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς καταστάσεως μετὰ τὴν παλινόρθωσιν, εἶπεν ὅτι αὕτη ἀσφαλῶς θὰ εἶναι κανονική, ὁ δὲ Βασιλεὺς θὰ κρίνῃ πλέον ποῖος ἔχει τὴν ἐμπιστοσύνην τῆς 'Εθνοσυνελεύσεως καὶ τὴν ἰδικήν του καὶ εἰς αὐτὸν θὰ δώσῃ τὴν ἐντολὴν τοῦ σχηματισμοῦ Κυβερνήσεως.

Εἶτα εἰς ἐρώτησιν ἂν τυχὸν ἀποχὴ τῆς Δημοκρατικῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐκ τοῦ δημοψηφίσματος ἤθελε παίξῃ ρόλον ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος, ὁ κ. Μεταξᾶς ἀπήντησεν ὅτι ἐὰν ὑπάρχῃ ἀποχὴ ψηφοφόρων, τότε βεβαίως. 'Αν ὅμως ὄχι, τότε ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἔχῃ καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ τὸ ἐξετάσῃ.

Τέλος ὁ κ. Μεταξᾶς ἐρωτώμενος ἐπὶ τοῦ ἐξ.γγελθέντος Κυβερνητικοῦ προγράμματος, εἶπεν ὅτι εὐθὺς ἀμα τοῦτο ὑποβληθῇ εἰς τὴν Συνέλευσιν θὰ τὸ μελετήσῃ. Τώρα, ἐτόνισε, δὲν ἔχω καμμίαν ὑποχρέωσιν νὰ τὸ ἐξετάσω.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ ΕΙΡΗΝΙΚΟΝ
Η ΕΞΩΤΙΚΗ ΦΥΣΙΣ ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ ΝΗΣΙΔΩΝ ΤΗΣ ΣΑΜΟΑΣ ΤΟΥ ΔΥΤΙΚΟΥ ΑΡΧΙΠΕΛΑΓΟΥΣ

ΑΠΕΑ (Εἰρηνικὰς Ὠκεανός). 'Εδῶ πρὶν τὸ πολέμου, μέχρι τοῦ 1914 διεκοῦσαν οἱ Γερμανοί.

Οἱ "Αγγλοι ἦσαν μόνον γείτονες. Διεμορφόζοντο μὲ τοὺς 'Αμερικανοὺς ἄλλας νησίδας τοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Σαμόας. 'Εκραγέντος τοῦ πολέμου, καὶ ταχθέντες ἐναντίον τῶν Κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν οἱ "Αγγλοι ἐπιφέρθησαν ὅτι εἶχεν ἔλθει ἡ περίστασις διὰ νὰ ἀποσπάσουν ἀπὸ τοὺς Γερμανοὺς καὶ αὐτὰς ἀκόμη τὰς νήσους τοῦ δυτικοῦ ἀρχιπελάγους τῆς Σαμόας.

Κατ' ἀρχὰς τὰς κατέλαβον διὰ τοῦ καλοῦ τρόπου, ἐν ὑνόμαι τῆς 'Αντάντ, κατόπιν, ὅταν ἤλθεν ἡ στιγμὴ τοῦ διαμελισμοῦ τῆς ἀποικιοκτητικῆς λείας, τὰς προσήρτησαν κατόπιν ἐνοειδῶς εἰς τὴν Νέαν Ζηλανδίαν.

Πρόκειται περὶ νήσων ὡραίων καὶ πλουσίων, μὲ τὴν ὁ ἀφορὰν ὅτι εἶναι ὀλιγώτερον ὡραῖα ἀπὸ τὰς ἄλλας Σαμόας τὰς ὁποίας κατέχουν οἱ Ἡνωμένοι Πολιτεῖαι. Αἱ Ἀμερικανικαὶ Σαμόαι εἶναι κάποι, ἐνῶ αἱ Βρετανικαὶ Σαμόαι εἶναι πεδιάδες παραγωγῆς.

***

Ὁ λιμὴν τῆς "Απια ὄζει ἀπὸ τὴν ἀνυπόφορον ἀπόπνοιν ν τῶν φοινικοκαρπῶν ἅτινα χρησιμεύουν διὰ τὴν διαρκανίαν τοῦ ἐλαίου καὶ τοῦ σάπωνος. Αἱ Σαμόαι κάμνουν ἐξ αὐτοῦ τὴν μεγαλεπτέρχ ἐξαγωγὴν τοῦ κόσμου. Εὐτυχῆς ὁ ἄνεμος καὶ ἠθέλασσα παρεμύρουν τὴν ἀνάχλειαν τῆς κακοσμίας καὶ ἀφήγουν τὰ ἐξ αὐτῆς ὀφέλη.

Ἡ πρωτεύουσα "Απια, εἶναι μία μικρὰ ἐπίπεδος πόλις ἐπακτεινομένη πλέον τῶν τριῶν χιλιομέτρων κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς, μὲ μίαν ὁδὸν ἡ ὁποία ἀκολουθεῖ τὴν καμπύλην τῆς παραλίας, ὀλίγον τι πεταρδὴν καταφερόμενον ἀπὸ τὸν ἥλιον, χωρὶς νὰ σκιάζεται ἀπὸ δένδρα.

Ἡ πόλις εὑρίσκεται ἀκριβῶς ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, μὲ ἀποθήκας μικρὰ μέγαρα, τοὺς δύο πύργους της, μὲ δύο ξενοδοχεῖα τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὡς ἀφάνταστος πολυτέλεια εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, μὲ δύο λέσχας, ἕνα καμπαρὲ τὸ ὁποῖον εἶναι ἐφωδιασμένον μὲ ἕνα φωνόγραφον καὶ ρεδίλλαν, ἕνα ἔδλινο ταχυδρομικὸν γραφεῖον, καὶ ἕνα μεγάλο ἐμπορικὸν κατάστημα τὸ ὁποῖον δίνκτει νὰ κάμῃ ψιγούρα κατ' στὴν Εὐρώπην ἀκόμη.

Ἐν τέλει, ἐπειδὴ ἀπὸ τινος δὲν βλέπουν παρὰ χωρεῖ, ἡ "Απια μοῦ κάνει τὴν ἐντύπωσιν μιᾶς πόλεως ὁ ε μεγάλης ἀπὸ ἀποικιακῆς ἀπόψεως, ἀλλὰ καλῶς διατεταγμένης. Μπορεῖ κανεὶς νὰ ζήσῃ ἐκεῖ ἀπολαμβάνων κάποια; ἀνέσεις.

—"Α, μὴν τὸ λέτε αὐτό! μοῦ φώναξε ἕνας Γερμανὸς ἐλκοκτήτης φυτειῶν, τὸν ὁποῖον συνήντησα ἀρτόστερα εἰς τὸ Καζίνο.

—Καλά, θὰ τὰ ξαναποῦμε, προσθέσα ἐγώ.

***

Τὸ πλοῖον μας ἔφθασε μπροστὰ στὴν "Απια μαζὶ μὲ τὴν αὐγή. Μ.τ' ὀλίγον θὰ ἀνατείλῃ ὁ ἥλιος.

Διὰ τὴν στιγμὴν ἡ πολις ἐμφανίζεται κακαλυμμένη ἀπὸ μίαν ἀχλὺν μὲ γκρῦες ἀποχρώσεις. Οἱ δύο πύργοι τῆς ἐκκλησίας ἀπασχρίτουν. "Ενας νέος πύργος ὑψοσεαι ὑπεράνω τῶν οἰκιῶν, χρωματισμένος λευκὸς καὶ πράσινος: Εἶναι ὁ πύργος τοῦ ὡρολογίου.

Ἡ θάλασσα ὁμαλεῖς σὰν ὀξυδωμένο ἀτσάλι, τὸ πλοῖον προχωρεῖ μὲ προσοχὴν διὰ γ' ἀποφύγῃ τὰ σκράμματα τῶν κοραλλίων, γραφικώτατα ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνα.

Ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἀνυψοῦται ὁ ἐσκωρισμένος καὶ ἐξηρθωμένος ὑπὸ τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἅλμης ὄγκος ἑνὸς ἀπὸ τὰ ἐξ γεραιοκὰ καταδρομικὰ γκαυαγήσαντα κατὰ τὸν πρὸ τεσσαρακονταετίας ἐπισυμβάν.τα τρομακτικὸν θαλάσσιον σεισμόν. Ἡ διαιτέσης τῆς θαλάσσης δὲν κατέστησεν ἀκόμη τελεῖος αὐτὸν τὸν σκελετόν.

Ἡ ἀτμόσφαιρα γίνεται σιωπηρίζουσα, καὶ φλόγες ἐρυθρόβολικαὶ ἀνυψοῦμεναι ἀπὸ τὴν ἀνατολήν, προκαλοῦν ἀνταναλάσεις ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Ἀλιευτικαὶ λέμβοι μὲ σταυροειδῆ ἱστία ἐπανερχόνται ἐκ τοῦ πελάγους. Διέρχονται παραπλεύρως ἡμῶν πτρόγες γεμάτοι φρούτων, καὶ κολυμβηταὶ σχεδὸν ἡμίγυμνοι ἀνέρχονται ἐπὶ τοῦ καταστρώματος π.ίν ἀκόμη τὸ πλοῖον ρίψῃ τὴν ἄγκυρα.

Τὸ περίτρεχον τοῦ λιμένος ζωηρεύει, ἡ γέφυρα τῆς ἀποβιβάσεως εἶνε γεμάτη χαμίνα, καὶ ἕνας μελαχροινὸς πόλισμαν κανονίζει τὴν κυκλοφορίαν.

Ἐπὶ τῆς: εὐρείας παραλιεκῆς ὁδοῦ κυκλοφορεῖν διαρκῶς αὐτοκίνητα. Ἐπὶ τοῦ λιμένος ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν. Σειρὰ ἀχθοφόρων διαγκωνίζοῦται κύποντες ὑπὸ τὸ ὄβρος τῶν ζυλίνων κιβωτίων. Καταφθάνουσι ἀπὸ τὸ ἐσωτερικὸν φορτηγὰ ἁμάξια πλήρη λαχανικῶν.

Τὸ σύνολον ἐμφανίζει ὄψιν ἐργαζομένης πόλεως.

***

Ἡ "Απια παριστάνει μίαν παράδοξον θεατρικὴν αἰλαίαν μονέτρου πολιτισμοῦ ἡ ὁποία ἀπορίπτει τὴν ἀληθινὴ μεγάλην σκηνογραφίαν τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς νήσου, μιᾶς ὡραίας ἐλατοῦσσης καὶ ἀκαθέκτου τροπικῆς ἀγριότητος.

Ἐξῶ νεωστεστικαὶ οἰκίαι, ἐπαύλεις, ἀποθῆκαι καὶ γραφεῖα ἐπὶ μιᾶς λωρίδος σταίρας γῆς εἰς ἀκτὴν τοῦ ὠκεανοῦ. Ἐκεῖ εἰς μερικὰν χιλιομέτρων ἀπόστασιν, πρὸς τοῦς λόφους σχεδὸν παρὰ τὰς πόλας μιᾶς εὐρωπαϊκῆς ὁδλας, εὑρίσκεσθε